

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης 144/2019

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(ΤΜΗΜΑ Β΄)

Συνεδρίαση της 18^{ης} Ιουνίου 2019

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Στέφανος Δέτσης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Θεόδωρος Ψυχογιός, Αλέξανδρος Ροϊλός, Αδαμαντία Καπετανάκη, Ελένη Πασαμιχάλη, Χριστίνα Διβάνη, Διονύσιος Χειμώνας, Παναγιώτα-Ελευθερία Δασκαλέα-Ασημακοπούλου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Μαρία-Λουΐζα Μπακαλάκου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός ερωτήματος: Το με αριθμό πρωτοκόλλου Δ.ΕΙΣΠΡ.Β1045007 ΕΞ 2019 έγγραφο της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), Γενική Διεύθυνση Φορολογικής Διοίκησης, Διεύθυνση Εισπράξεων, Τμήμα Β΄ και Διεύθυνση Εφαρμογής Φορολογίας Κεφαλαίου και Περιουσιολογίου, Τμήμα Β΄, υπογραφέν από τον Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., το οποίο περιόρισε το με αριθμό πρωτοκόλλου Δ.ΕΙΣΠΡΒ 1081130ΕΞ2018/ 22-05-2018 έγγραφο της Α.Α.Δ.Ε., Γενική Διεύθυνση Φορολογικής Διοίκησης, Διεύθυνση Εισπράξεων, Τμήματα Α΄,Β΄ και Διεύθυνση Εφαρμογής Φορολογίας Κεφαλαίου και Περιουσιολογίου, Τμήμα Β΄, υπογραφέν από τον Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.

Ερώτημα: Ερωτάται, εάν η δήλωση αποποίησης κληρονομίας στην οποία προέβη για λογαριασμό των ανήλικων τέκνων της η μητέρα, ως ασκούσα τη γονική μέριμνα αυτών και χωρίς προηγούμενη άδεια του δικαστηρίου, είναι έγκυρη και παράγει έννομα αποτελέσματα έναντι του Ελληνικού Δημοσίου.

Στο πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Β' Τμήμα), γνωμοδότησε ως ακολούθως:

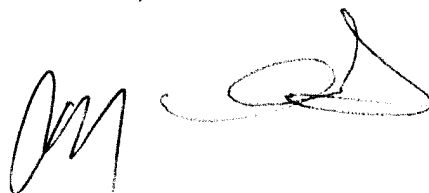
Ιστορικό

Από το με αριθμό πρωτοκόλλου Δ.ΕΙΣΠΡΒ1081130ΕΞ2018/22-05-2018 ερώτημα του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε , όπως αυτό διαμορφώθηκε τελικώς και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό, με βάση το οποίο υποβλήθηκε το εξεταζόμενο ερώτημα:

1.Στις 6 Ιανουαρίου 2012 απεβίωσε ο Β.Κ. χωρίς να αφήσει διαθήκη και κληρονομήθηκε από τα δύο ανήλικα κατά τον χρόνο θανάτου του τέκνα του. Στις 21-2-2012, η μητέρα των ανηλίκων τέκνων προέβη στη δήλωση αποποίησης της κληρονομιάς, ενώπιον της Γραμματείας του Πρωτοδικείου Καρδίτσας για λογαριασμό των ανηλίκων, ως ασκούσα τη γονική μέριμνα, χωρίς όμως να της έχει χορηγηθεί σχετική άδεια από το αρμόδιο δικαστήριο. Τα τέκνα, κατά την ενηλικίωσή τους, δεν προέβησαν ούτε σε αποποίηση της κληρονομιάς, ούτε σε απογραφή αυτής. Η Δ.Ο.Υ. Καρδίτσας, την 20-03-2017, επέβαλε κατάσχεση σε τραπεζικούς λογαριασμούς των ως άνω, ενήλικων πλέον τέκνων για χρέη του αποβιώσαντος πατέρα τους προς το Δημόσιο. Με τις με αριθμό πρωτοκόλλου 14093 και 14406/2017 αιτήσεις τους προς τη Δ.Ο.Υ. Καρδίτσας, τα τέκνα του αποβιώσαντος, δηλώνουν ότι αποδέχονται και εγκρίνουν τη με αριθμό πρωτοκόλλου 43/21-2-2012 δήλωση αποποίησης της κληρονομιάς στην οποία προέβη η μητέρα τους και ζητούν την αποδέσμευση των τραπεζικών λογαριασμών τους και την επιστροφή των ποσών που αποδόθηκαν στη Δ.Ο.Υ.

2. Η ερωτώσα υπηρεσία έχει την άποψη ότι η δήλωση αποποίησης κληρονομιάς που διενεργείται για λογαριασμό των προσώπων που τελούν υπό νόμιμη εκπροσώπηση από τους αντιπροσώπους αυτών, χωρίς την τήρηση των διατυπώσεων που ο νόμος επιτάσσει, σε περίπτωση που, ο δικαιούμενος να επικαλεστεί την ακυρότητα αυτής, αποδεδειγμένα συναινέσει στη σχετικά άκυρη δικαιοπραξία της αποποίησης, καθίσταται απρόσβλητη και εξ υπαρχής έγκυρη (Εφ.Θεσσαλ. 2609/2006) και ότι η σχετική ακυρότητα είναι δεκτική θεραπείας, αν, αυτός που δικαιούται να την επικαλεστεί, συναινέσει στην άκυρη δικαιοπραξία (εν προκειμένω στην αποποίηση) ή παραιτηθεί με οποιονδήποτε τρόπο από την επίκληση της ακυρότητας ή απωλέσει το έννομο συμφέρον να προτείνει την ακυρότητα, διότι σε τέτοια περίπτωση ουδείς άλλος πλέον μπορεί να την προτείνει (ΟΛΑΠ 20/2015).

Νομοθετικό πλαίσιο

3. Στα άρθρα 156, 175, 239, 1526, 1528, 1625, 1847 εδάφιο πρώτο, 1848 εδάφιο πρώτο, 1850, 1856, 1857 του Αστικού Κώδικα ορίζονται τα εξής :

Άρθρο 156 ΑΚ: « **Απόσβεση του δικαιώματος για ακύρωση.** Η παραίτηση του δικαιούχου επιφέρει απόσβεση του δικαιώματος για ακύρωση. Η παραίτηση, ρητή ή σιωπηρή, δεν είναι ανάγκη να απευθυνθεί σε άλλον.»

Άρθρο 175 ΑΚ: «**Απαγόρευση διάθεσης.** Η διάθεση ενός αντικειμένου είναι άκυρη αν ο νόμος την απαγορεύει. Αν η απαγόρευση έχει οριστεί για το συμφέρον ορισμένων προσώπων, την ακυρότητα μπορούν να προτείνουν μόνο αυτά.»

Άρθρο 239 ΑΚ: « **Διάθεση από μη δικαιούχο.** Διάθεση αντικειμένου από μη δικαιούχο, είναι έγκυρη, αν έγινε με τη Συναίνεση του δικαιούχου. Διάθεση χωρίς αυτή τη Συναίνεση, εφόσον ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, ισχυροποιείται αν ο δικαιούχος την εγκρίνει ή αν αυτός που διέθεσε αποκτήσει το αντικείμενο ή κληρονομηθεί από το δικαιούχο. Στις δύο τελευταίες περιπτώσεις, αν έγιναν περισσότερες διαθέσεις ασυμβίβαστες μεταξύ τους, υπερισχύει η προγενέστερη.»

Άρθρο 1526 ΑΚ : «**Διαχείριση με διατυπώσεις.** Οι γονείς δεν μπορούν, χωρίς την άδεια του δικαστηρίου, να επιχειρήσουν στο όνομα του τέκνου τις πράξεις που απαγορεύονται και στον επίτροπο ανηλίκου χωρίς άδεια του δικαστηρίου.»

Άρθρο 1527 ΑΚ. : « **Η κληρονομία που επάγεται στο ανήλικο τέκνο θεωρείται ότι γίνεται αποδεκτή πάντοτε με το ευεργέτημα της απογραφής, και το τέκνο, με την επιφύλαξη των διατάξεων το άρθρου 1912, δεν εκπίπτει από το ευεργέτημα αυτό. Τρίτοι, που έχουν έννομο συμφέρον, μπορούν να αξιώσουν από το γονέα ο οποίος έχει τη διοίκηση, να συντάξει απογραφή μέσα σε τέσσερις μήνες το βραδύτερο.»**

Άρθρο 1528 ΑΚ: « **Σχετική ακυρότητα.** Είναι άκυρες οι πράξεις των γονέων που γίνονται με παράβαση των άρθρων 1524 και 1526. Την ακυρότητα προτείνουν ο πατέρας, η μητέρα, το τέκνο και οι καθολικοί ή ειδικοί διάδοχοί του.»

Άρθρο 1625 ΑΚ : «**Κληρονομία ή κληροδοσία που επάγεται στον ανήλικο.** Ο επίτροπος, χωρίς τη γνωμοδότηση του εποπτικού συμβουλίου και την άδεια του δικαστηρίου, δεν έχει το δικαίωμα στο όνομα του ανηλίκου: 1. Να αποποιείται κληρονομία ή να παραιτείται από τη νόμιμη μοίρα κληρονομίας που επάγεται στον ανήλικο, 2. να αποδέχεται κληροδοσία ή δωρεά που συνεπάγεται βάρη, 3. να αποποιείται κληροδοσία που περιέρχεται στον ανήλικο. Όσον αφορά την αποδοχή κληρονομίας, η οποία επάγεται στον ανήλικο, έχει ανάλογη εφαρμογή η διάταξη του άρθρου 1527».

Άρθρο 1847 εδάφιο πρώτο ΑΚ : « **Αποποίηση.** Ο κληρονόμος μπορεί να αποποιηθεί την κληρονομία μέσα σε προθεσμία τεσσάρων μηνών που αρχίζει από τότε που έμαθε την επαγωγή και το λόγο της.....»

Άρθρο 1848 εδάφιο πρώτο ΑΚ : « **Δήλωση αποποίησης.** Η αποποίηση γίνεται με δήλωση στο γραμματέα του δικαστηρίου της κληρονομίας.....»

Άρθρο 1850 ΑΚ : « Η αποποίηση είναι άκυρη, αν γίνει μετά την πάροδο της προθεσμίας για αποποίηση. Αν περάσει η προθεσμία, η κληρονομία θεωρείται ότι έχει γίνει αποδεκτή.»

Άρθρο 1856 ΑΚ : «**Συνέπειες της αποποίησης.** Αν ο κληρονόμος αποποιηθεί την κληρονομία, η επαγωγή προς εκείνον που αποποιήθηκε θεωρείται ότι δεν έγινε. Η κληρονομία επάγεται σ' εκείνον που θα είχε κληθεί, αν εκείνος που αποποιήθηκε δεν ζούσε κατά το θάνατο του κληρονομούμενου. Η επαγωγή θεωρείται ότι έγινε κατά το θάνατο του κληρονομούμενου.»

Άρθρο 1857 ΑΚ: «**Αμετάκλητο της αποποίησης.** Η αποδοχή ή η αποποίηση της κληρονομίας είναι αμετάκλητη. Η αποδοχή ή η αποποίηση που οφείλεται σε πλάνη ή απειλή ή απάτη κρίνεται σύμφωνα με τις, διατάξεις για τις δικαιοπραξίες, η αγωγή για την ακύρωσή τους παραγράφεται μετά ένα εξάμηνο. Η πλάνη σχετικά με το ενεργητικό ή το παθητικό της κληρονομίας δεν θεωρείται ουσιώδης. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται και σε αποδοχή που συνάγεται από την παραμέληση της προθεσμίας για αποποίηση.»

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα :

4. Ο κληρονόμος είτε καλείται από διαθήκη, είτε εξ αδιαθέτου, αποκτά αυτοδίκαια την κληρονομία με μόνο το θάνατο του κληρονομούμενου, χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε ενέργεια από μέρους του, ακόμα και χωρίς τη γνώση ή τη θέλησή του. Το δικαίωμα αυτό της αυτοδίκαιης κτήσης της κληρονομίας είναι προσωρινό και αμετάκλητο, γιατί τελεί υπό την τιθέμενη από το νόμο διαλυτική αίρεση της εμπρόθεσμης αποποίησης της κληρονομίας (άρθρο 1847 ΑΚ), οπότε η κτήση αναιρείται εξ αρχής και θεωρείται σαν να μην έγινε ποτέ. Η αποποίηση συνιστά μονομερή

δικαιοπραξία διαπλαστικού χαρακτήρα, μη απευθυντέα σε τρίτο, υποκείμενη σε συστατικό τύπο και είναι ανεπίδεκτη οποιασδήποτε αίρεσης ή προθεσμίας, χάριν της ασφάλειας των συναλλαγών(άρθρο 1851 εδάφιο δεύτερο ΑΚ). Η αποποίηση της κληρονομίας μπορεί και πρέπει επί ποινή ακυρότητας να γίνει μέσα σε αποκλειστική, αποσβεστική προθεσμία τεσσάρων μηνών, που αρχίζει από τότε που ο κληρονομούμενος έλαβε γνώση της επαγωγής και του λόγου αυτής (ΑΠ 725/2014), με δήλωση ενώπιον του γραμματέα του δικαστηρίου της κληρονομίας (1847 ΑΚ). Η προθεσμία αποποίησης είναι ενιαύσια α)όταν ο κληρονομούμενος είχε την τελευταία κατοικία του στο εξωτερικό και β) εφόσον ο κληρονόμος έμαθε την επαγωγή , ενώ διέμενε στο εξωτερικό, οπότε η προθεσμία είναι ενιαύσια. Με τη συμπλήρωσή της προθεσμίας αποποίησης κατ' αρχήν αποσβήνεται το διαπλαστικό δικαίωμα της αποποίησης, ενώ με την άπρακτη για τον κληρονόμο παρέλευσή της επέρχεται πλασματική αποδοχή της κληρονομίας (ΑΚ 1850 εδ. β ΑΚ).

Η προθεσμία της αποποίησης τρέχει, εφόσον ο νόμος δεν διακρίνει και κατά προσώπων ανικάνων προς δικαιοπραξία (βλ. ΑΠ 338/2004). Σε περίπτωση που ο κληρονόμος τελεί υπό νόμιμη εκπροσώπηση (π.χ. γονική μέριμνα) , μόνο ο νόμιμος εκπρόσωπός του (π.χ.ο γονέας) δικαιούται να αποποιηθεί την κληρονομία που έχει επαχθεί στον αντιπροσωπευόμενο τηρουμένων των διατυπώσεων που ο νόμος επιτάσσει. (βλ. Γεωργιάδης - Σταθόπουλος, ΑΚ 1849-1851, αριθ. 19, σελ. 549). Από το συνδυασμό των διατάξεων 1527ΑΚ και 1912 ΑΚ προκύπτει ότι, επί ανηλίκων, η αποδοχή της κληρονομίας γίνεται πάντοτε, είτε δηλαδή έγινε ρητά είτε με παραμέληση της προθεσμίας για αποποίηση, με τον όρο της απογραφής.

5.Κατά τη διάταξη του άρθρου 1526 ΑΚ, οι γονείς δεν μπορούν χωρίς την άδεια του δικαστηρίου να επιχειρήσουν στο όνομα του τέκνου τις πράξεις που απαγορεύονται και στον επίτροπο ανηλίκου χωρίς άδεια του δικαστηρίου. Η διάταξη αυτή, η οποία αποσκοπεί στην προστασία των περιουσιακών συμφερόντων του τέκνου, αποτελεί κανόνα αναγκαστικού δικαίου, του οποίου η εφαρμογή δεν μπορεί να αποκλειστεί με αντίθετη ιδιωτική βούληση (αρθρ. 3 ΑΚ), η δε προβλεπόμενη κύρωση, σύμφωνα με το άρθρο 1528 ΑΚ, είναι η ακυρότητα των πράξεων που επιχειρήθηκαν χωρίς την τήρηση της παραπάνω διατύπωσης. Οι πράξεις τις οποίες δεν μπορούν να επιχειρήσουν οι γονείς χωρίς άδεια του δικαστηρίου απαριθμούνται ρητά με την παραπομπή στις διατάξεις των άρθρων 1624 και 1625 ΑΚ, μεταξύ των οποίων (πράξεων)

περιλαμβάνεται η αποποίηση της επαχθισόμενης στον ανήλικο κληρονομίας. (ΕφΑθ 6512/2008).

Για την αποποίηση, λοιπόν, κληρονομίας για λογαριασμό ανηλίκου, πρέπει να υποβληθεί στο αρμόδιο Δικαστήριο αίτηση από τους ασκούντες την γονική αυτού μέριμνα γονείς(797 ΚΠολΔ)και να χορηγηθεί η σχετική άδεια. (Εφ Θεσσαλ.2120/2015).

Έτσι η κατά τα άρθρα 1847 και 1848 ΑΚ δήλωση αποποίησης είναι άκυρη και στην περίπτωση που έλαβε χώρα χωρίς να δοθεί άδεια από το δικαστήριο. Η για οποιονδήποτε λόγο ακυρότητα της αποποίησης σημαίνει ότι δεν επέρχονται οι εκ του νόμου (ΑΚ 1856) συνέπειες της αποποίησης, ώστε μπορεί να οριστικοποιηθεί το κληρονομικό δικαίωμα του εκπροθέσμως ή εν γένει ακύρως αποποιηθέντος. (Γνση ΝΣΚ 213/2016).

6.Η με τη διάταξη 1528 ΑΚ θεσπιζόμενη ακυρότητα είναι σχετική, προτεινόμενη μόνον από τον πατέρα, τη μητέρα, το τέκνο και τους καθολικούς ή ειδικούς διαδόχους του κατά παντός (ΕφΘεσσαλ 2609/2006, Μπαλής, Οικογενειακό Δίκαιο. σελ. 416, 424, Πουλιάδη σε Γεωργιάδη - Σταθόπουλο ΑΚ άρθρο 1526, 1528,Κουνουγέρη-Μανωλεδάκη Οικογενειακό Δίκαιο άρθρα 1624,1630, Β. Βαθρακοκόιλη, Το Νέο Οικογενειακό Δίκαιο, άρθρα 1526, 1528).

Η σχετική ακυρότητα έχει ταχθεί για την προστασία του συμφέροντος ορισμένου προσώπου (άρθρο 175 εδ. β ΑΚ) και πρέπει να γίνει επίκληση της από πρόσωπο δικαιούμενο προς τούτο. Μέχρι να προβληθεί η ακυρότητα από τον δικαιούμενο, δικαστικώς ή εξωδίκως, η δικαιοπραξία παράγει όλα τα έννομα αποτελέσματά της. Άσκηση αγωγής για την ακύρωση της δικαιοπραξίας δεν απαιτείται, αλλά και δεν αποκλείεται, αφού η επίκληση μπορεί να γίνει και εξωδίκως. Η ακυρότητα προτείνεται έναντι όλων όσων στηρίζουν δικαιώματα στην άκυρη δικαιοπραξία, ανεξάρτητα από το αν ήταν καλόπιστοι ή όχι ως προς την ακυρότητα. (βλ.ΑΠ 321/2009ΝοΒ 57,1425, Εφ Θεσσαλ. 2609/2006). Κατ'εξαιρεση, ορισμένες διατάξεις προβλέπουν την προστασία καλοπίστων τρίτων, όπως οι ΑΚ 139,466,1036 και 1209. Επομένως, η προστασία του καλόπιστου τρίτου ισχύει μόνο κατ'εξαιρεση. Ο γενικός κανόνας είναι ότι οι δημοσίας τάξης διατάξεις που προβλέπουν τις ακυρότητες επικρατούν εις βάρος συμφερόντων τρίτων. Το δικαίωμα επίκλησης της ακυρότητας, τόσο της απόλυτης όσο και της σχετικής, δεν υπόκειται σε παραγραφή ούτε σε αποσβεστική προθεσμία. Μπορεί, όμως, να αποδυναμωθεί κατά την ΑΚ 281, εάν ο δικαιούμενος να επικαλεσθεί την ακυρότητα αδρανήσει για μεγάλο χρονικό διάστημα και δημιουργήσει στον τρίτο την πεποίθηση ότι δεν πρόκειται πλέον να ασκήσει το δικαίωμά του.

7. Η σχετική ακυρότητα δημιουργεί κατάσταση αβεβαιότητας ως προς το κύρος της διάθεσης, είναι, όμως, δεκτική θεραπείας, αν αυτός που δικαιούται να την επικαλεστεί, συναινέσει στην άκυρη δικαιοπραξία ή παραιτηθεί, με οποιονδήποτε τρόπο από την επίκληση της ακυρότητας, (ΑΚ 239 παρ.2). Συνέπεια της συναίνεσης ή της παραίτησης είναι ότι η άκυρη δικαιοπραξία καθίσταται απρόσβλητη (Απόστολος Σ. Γεωργιάδης «ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ»σελ.552,553,554,557,558). Ως εκ τούτου, η απαγορευμένη διάθεση γίνεται απρόσβλητη και δεν υπάρχει νόμιμο εμπόδιο να αναπτύξει ενέργεια έγκυρης εξ υπαρχής δικαιοπραξίας. Η παραίτηση από το δικαίωμα προς επίκληση της σχετικής ακυρότητας της αποποίησης, συνιστά νομικό γεγονός που επάγεται απώλεια του δικαιώματος τούτου, μπορεί να γίνει, εφόσον ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά και με άτυπη, μονομερή, μη απευθυντέα προς άλλον δήλωση βούλησης, είτε ρητή είτε σιωπηρή, συναγόμενη, δηλαδή, συμπερασματικώς από πράξεις που εμφανίζουν βούληση παραίτησης και αν ακόμη περιλαμβάνονται στην κληρονομιά εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων, η σύμβαση μεταβίβασης των οποίων απαιτείται να γίνεται ενώπιον συμβολαιογράφου (βλ.ΟΛΑΠ 935/1975, ΑΠ 1017/2009,2177/2014ΑΠ). Σε "εγκυροποίηση", κατά την έννοια αυτή, της απαγορευμένης διάθεσης οδηγεί και η απώλεια του έννομου συμφέροντος προς επίκληση της σχετικής μ' αυτή ακυρότητας, αφού το έννομο συμφέρον πρέπει να υπάρχει κυρίως κατά το χρόνο της επίκλησης, με την οποία ενεργοποιείται η σχετική ακυρότητα, ενώ παρόμοιο αποτέλεσμα "εγκυροποίησης" της απαγορευμένης διάθεσης δημιουργείται και αν κατά παραδοχή σχετικής ένστασης θεωρηθεί ως καταχρηστική κατά το άρθρο 281 ΑΚ η επίκληση της ακυρότητας της.(20/2015 ΟΛ ΑΠ).

8. Στην προκειμένη περίπτωση, ναι μεν η αποποίηση της κληρονομίας, που έκανε ο γονέας για λογαριασμό των ανηλίκων τέκνων του, πάσχει ακυρότητα, διότι δεν έγινε με τις διατυπώσεις του νόμου, καθόσον δεν υπήρχε προηγούμενη άδεια του δικαστηρίου, (άρθρα 1526,1625 ΑΚ), πλην όμως η παραπάνω ακυρότητα, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 1528 ΑΚ, είναι σχετική και μπορεί να προταθεί μόνον από τα νομιμοποιούμενα προς τούτο πρόσωπα κατά την άνω διάταξη, κατά παντός, (βλ. σελ. 2136 και 2137 της Αναλυτικής Ερμηνείας Νομολογίας ΑΚ του Β. Βαθρακοκοίλη, έκδοση 1989), με αποτέλεσμα η παραπάνω αποποίηση να παράγει τα αποτελέσματά της, αφού την ακυρότητα δεν την επικαλέσθηκαν τα τέκνα υπέρ των οποίων έλαβε χώρα η αποποίηση ή κάποιος από αυτούς, που το άρθρο 1528 ΑΚ προβλέπει, ότι μπορεί να την επικαλεσθεί. Αν δεν λάβει χώρα επίκληση από τους δικαιούμενους κατά νόμο της

σχετικής ακυρότητας της αποποίησης, αυτή παραμένει εξακολουθητικά έγκυρη. (ΟΛΑΠ, 20/2015). Όπως δε προκύπτει από το συνδυασμό των άρθρων 239 παρ. 2 ΑΚ και 1528ΑΚ, σε κάθε περίπτωση, και για λόγους ασφαλείας του δικαίου, ενδείκνυται η δήλωση συναίνεσης-έγκρισης της αποποίησης ή παραίτησης από το δικαίωμα επίκλησης της ακυρότητας της αποποίησης του υπέρ ου η δήλωση αποποίησης ενηλίκου πλέον τέκνου, στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.

Με τις με αριθμό πρωτοκόλλου 14093 και 14406/2017 αιτήσεις τους προς τη Δ.Ο.Υ. Καρδίτσας, με τις οποίες τα τέκνα του αποβιώσαντος δήλωσαν ότι αποδέχονται και εγκρίνουν τη με αριθμό πρωτοκόλλου 43/21-2-2012 δήλωση αποποίησης της κληρονομιάς στην οποία προέβη η μητέρα τους, ουσιαστικά παραιτήθηκαν από το δικαίωμά τους να επικαλεστούν την ακυρότητα της αποποίησης. Ως προς τα τέκνα λοιπόν, έχει, σε κάθε περίπτωση, θεραπευτεί η σχετική ακυρότητα.

Απάντηση

9. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Β') γνωμοδοτεί, ομόφωνα, ως εξής:

Ναι μεν η αποποίηση της κληρονομιάς, που έκανε η μητέρα για λογαριασμό των ανήλικων τέκνων της, πάσχει ακυρότητα, διότι δεν έγινε με τις διατυπώσεις του νόμου, καθόσον δεν υπήρχε προηγούμενη άδεια του δικαστηρίου (άρθρα 1526, 1625 ΑΚ), πλην όμως η παραπάνω ακυρότητα, σύμφωνα το άρθρο 1528 ΑΚ, είναι σχετική και μπορεί να προταθεί μόνον από τα νομιμοποιούμενα προς τούτο πρόσωπα κατά την άνω διάταξη, κατά παντός, με αποτέλεσμα μέχρι σήμερα η παραπάνω αποποίηση, να παράγει τα αποτελέσματά της, αφού την ακυρότητα δεν την επικαλέσθηκε κάποιος από αυτούς, που το άρθρο 1528 ΑΚ προβλέπει, ότι μπορεί να την επικαλεσθεί. Η δοθείσα δε έγκριση - συναίνεση των υπέρ των η δήλωση αποποίησης τέκνων, αίρει κάθε αμφιβολία για την εγκυρότητα της συγκεκριμένης αποποίησης.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 25 -6-2019

Ο Πρόεδρος

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΔΕΤΣΗΣ
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η εισηγήτρια

ΜΑΡΙΑ-ΛΟΥΪΖΑ ΜΠΑΚΑΛΑΚΟΥ
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.